

Latvijas Republikas
Patentu valde

DIZAINPARAUGS

Vai var aizsargāt neregistrētu dizainparaugu?

■Jā, neregistrētu dizainparaugu var aizsargāt pēc Autortiesību likuma noteikumiem (kā dizaina darbu), iesniedzot prasību tiesā par autortiesību pārkāpuma atzīšanu un zaudējumu atlīdzību. Neregistrētu dizainparaugu var aizsargāt arī saskaņā ar Konkurences likuma noteikumiem, iesniedzot prasību tiesā par negodīgas konkurences gadījumu, ja var pierādīt, ka pārkāpējs atdarina cita tirgus dalībnieka preču ārējo izskatu vai iepakojumu.

■Dizainparaugu var aizsargāt pret tiešu kopēšanu kā neregistrētu Kopienas dizainparaugu trīs gadu laikā no brīža, kad tas pirmo reizi darīts pieejams sabiedrībai Eiropas Savienībā (publicēts, izstādīts, laists tirgū).

Informācija pieteicējiem

Informācija par dizainparaugu aizsardzību:

Patentu valdes mājas lapā: <http://www.lrpv.gov.lv>

Informāciju var saņemt arī, zvanot uz

tālruni **67099600** vai **67226628** un rakstot uz

e-pastu valde@lrpv.gov.lv vai patbib@lrpv.gov.lv

Saņemt konsultācijas par dizainparaugu pieteikumu iesniegšanu, kā arī iesniegt dizainparaugu pieteikumu:

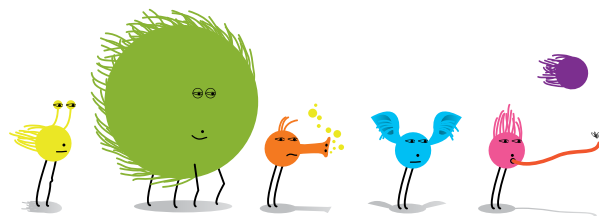
Patentu valde
Citadeles iela 7/70
Rīga, LV-1010
Klientu apkalpošanas laiks:
Darba dienās 9:00 – 16:00

Pieklūgt informācijas resursiem par dizainparaugiem, saņemt konsultācijas par to izmantošanu, kā arī pasūtīt dizainparaugu meklējumus:

Patentu valdes departaments “Patentu tehniskā bibliotēka”
K. Valdemāra iela 33, 4. stāvs
Rīga, LV-1010
Klientu apkalpošanas laiks:
P, O, C, P 9:00 – 17:00
T 10:00 – 18:00

Buklets sagatavots pēc Latvijas Republikas Patentu valdes iniciatīvas ar Iekšējā tirgus saskaņošanas biroja finansiālu atbalstu.

D 15 472; mācību lelle; BALTIC BUSINESS NETWORK, SIA

Kādas ir registrēta dizainparauga īpašnieka galvenās tiesības?

Neviens bez īpašnieka piekrišanas nedrīkst komerciālos nolūkos izmantot registrētu dizainparaugu vai objektu, kura kopējais vizuālais iespaids neatšķiras no šā dizainparauga, proti, nedrīkst ražot šādus izstrādājumus, pārdot, reklamēt, lietot, glabāt, eksportēt vai importēt tos. Konstatējot registrēta dizainparauga izmantošanu bez īpašnieka atļaujas, var griezties tiesā ar prasību par nelikumīgu dizainparauga izmantošanu un pieprasīt atlīdzināt radušos zaudējumus.

Īpašnieks dizainparaugu var pārdot, dāvināt, iekļāt, novēlēt mantojumā (kā jebkuru citu savu īpašumu) vai ar licences līgumu nodot citai personai tiesības to lietot.

Kā darbojas dizainparauga reģistrācija?

Gan Latvijā, gan Eiropas Savienībā, gan starptautiski registrēts dizainparaugs nodrošina izņēmuma tiesības attiecīgajā teritorijā. Reģistrācija ir spēkā 5 gadus, skaitot no pieteikuma datuma. Šim termiņam beidzoties, reģistrāciju var atjaunot ikreiz uz jaunu 5 gadu periodu līdz 25 gadu (maksimālajam) aizsardzības termiņam.

Dizainparauga īpašniekam ir tiesības marķēt izstrādājumus, kuros šis dizainparaugs ir īstenots vai iekļauts, ar brīdinājuma marķējumu – aplī ietvertu burtu D – vai tekstu, kas brīdina par spēkā esošo dizainparauga reģistrāciju.

Dizainparaugu starptautisko reģistrāciju regulē Hāgas vienošanās par dizainparaugu starptautisko reģistrāciju Ženēvas akts. Tā nosacījumi attiecas uz valstīm, kas ir tam pievienojušās.

Tā kā Latvija kopš 2005. gada 26. jūlija ir Ženēvas akta dalībvalsts, Latvijas dizainparaugu pieteicēji var izmantot šī līguma garantētās priekšrocības un ar vienu reģistrācijas pieteikumu nodrošināt dizainparaugam aizsardzību visās pieteicēja izvēlētajās Ženēvas akta dalībvalstīs. **Hāgas nolīguma dalībvalstu saraksts ir atrodams:**

<http://www.wipo.int/hague/en/members/>

Reģistrācijas izmaksas ir atkarīgas no pieteikumā ietvertu dizainparaugu skaita (ieteikumā var iekļaut vairākus vienai *Lokarno* klasifikācijas klasei atbilstošus dizainparaugus) un izvēlēto valstu skaita. **Nodevu kalkulators pieejams:**

<http://www.wipo.int/about-wipo/en/finance/hague.html>

Piedāvātajā sarakstā atzīmējot visas valstis, uz kurām pieteicējs vēlas attiecināt reģistrāciju, tiek aprēķināta par tiesību iegūšanu maksājāmā summa Šveices frankos. Pēc dizainparauga reģistrācijas jaunas valstis, uz kurām īpašnieks vēlētos paplašināt iegūtās tiesības, pievienot vairs nav iespējams.

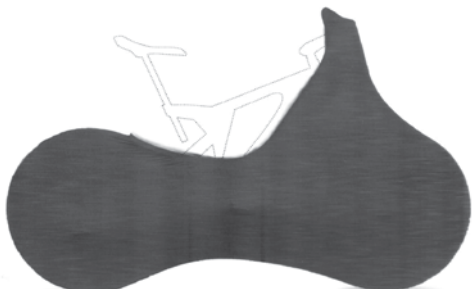
Informāciju par starptautiski registrētajiem dizainparaugiem var iegūt, apmeklējot Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas (WIPO) datubāzi:

<http://www.wipo.int/designdb/hague/en/>

Lai atrastu uz Latviju attiecinātās reģistrācijas ailē, *Designated Contracting Parties* jāieraksta Latvijas divburtu kods (LV).

Pieteikums jāiesniedz WIPO Starptautiskajā birojā Ženēvā (Šveicē), un tas jāizdara pieteicējam personīgi vai arī ar patentu pilnvarotā starpniecību. **Starptautiskās reģistrācijas pieteikuma veidlapa ir atrodama Patentu valdes mājaslapā:**

<http://www.lrpv.gov.lv/lv/dizainparaugi/veidlapas>

DM/085234; velosipēda pārsegs; VELO SOCK, SIA

Kopienas dizainparauga regulējumu nosaka Eiropas Savienības Padomes 2001. gada 12. decembra Regula (EK) Nr. 6/2002 par Kopienas dizainparaugiem.

Kopienas dizainparaugi tiek reģistrēti Iekšējā tirgus saskaņošanas birojā (ITSB) Alikantē (Spānijā), un reģistrācija vienlaikus attiecas uz visām ES dalībvalstīm. Latvijas teritorijā Kopienas dizainparaugam un Latvijā reģistrētam dizainparaugam ir vienādas tiesības.

Pirms reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas pieteicējam ir jāpārbauda, vai līdzīgs dizainparaugs jau nav reģistrēts kādā no ES dalībvalstīm. **Plaša informācija par ES, nacionālā un starptautiskā līmenī pieteiktiem un registrētiem dizainparaugiem ir pieejama meklēšanas rīkā “Designview”:**

<https://www.tmdn.org/tmdsview-web/welcome>

Lai reģistrētu Kopienas dizainparaugu, ITSB ir jāiesniedz dizainparauga reģistrācijas pieteikums un jāsamaksā pieteikuma maksa. Pieteikumu var aizpildīt latviešu valodā un to var iesniegt elektroniski vai papīra formātā. Pieteikumā var tikt iekļauts neierobežoti liels skaits dizainparaugu, ja tie ir klasificējami vienā *Lokarno* klasifikācijas klasē. Par katru pieteikumā iekļauto dizainparaugu ir jāmaksā maksa. **Pieteikuma formas dizainparauga reģistrācijai ir atrodamas:**

<https://oami.europa.eu/ohimportal/lv/rcd-route-to-registration>

Informācija par pieteikuma maksām ir atrodama:

<https://oami.europa.eu/ohimportal/lv/rcd-fees-and-payments>

Pēc pieteikuma saņemšanas ITSB pārbauda tā atbilstību formālajām prasībām un veic dizainparauga ekspertīzi, nosakot dizainparauga atbilstību definīcijai un to, vai dizainparaugs nav pretrunā ar sabiedrisko kārtību un sabiedrībā pieņemtajiem morāles principiem. Ja dizainparaugs tiek atzīts par reģistrējamu, to publicē ITSB oficiālajā izdevumā un ievieto publiskajā dizainparaugu datubāzē.

Atbilstoši Regulas nosacījumiem, jebkura fiziska vai juridiska persona var iesniegt iesniegumu ITSB reģistrēta Kopienas dizainparauga atzīšanai par spēkā neesošu.

001390942-0001; Bezpilota gaisa kuģis; RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE

Mēneša laikā no pieteikuma iesniegšanas dienas ir jāveic pieteikuma maksa. Maksas apmērs ir atkarīgs no pieteikumā ietvertu dizainparaugu skaita – ja pieteikumā ietvertu dizainparaugu skaits pārsniedz vienu, ir jāmaksā papildmaksa. Informācija par dizainparauga reģistrēšanas izmaksām **pieejama Patentu valdes mājas lapas sadaļā “Dizainparaugi” - “Izmaksas”:**

<http://www.lrpv.gov.lv/lv/dizainparaugi/izmaksas>

Patentu valde veic reģistrācijai iesniegtā dizainparauga ekspertīzi. Vispirms tiek veikta pieteikuma formālā pārbaude – vai pieteikums ir pareizi sastādīts un satur visus nepieciešamos komponentus. Šajā posmā dizainparaugs vēl netiek vērtēts. Ja pieteikumā ir kļūdas vai nepilnības, Patentu valde attiecīgā pieprasījumā lūdz pieteicēju tās novērst. Ja jau sākotnēji pieteikums noformēts atbilstoši prasībām un ir samaksāta pieteikuma maksa, pieteicējam tiek izsūtīta izziņa par materiālu saņemšanu un tālāko pieteikuma izskatīšanas gaitu.

Pēc tam seko dizainparauga ekspertīze. Patentu valde pārbauda dizainparauga atbilstību definīcijai un to, vai dizainparaugs nav pretrunā ar sabiedrisko kārtību un sabiedrībā pieņemtajiem morāles principiem. Ja dizainparaugs atbilst likumā norādītajām prasībām, tas tiek atzīts par reģistrējamu. Pēc reģistrācijas maksas veikšanas dizainparaugs tiek reģistrēts, publicēts Patentu valdes oficiālajā izdevumā un ietverts publiskajā dizainparaugu datubāzē.

Triju mēnešu laikā no dizainparauga publikācijas dienas ikvienu ieinteresēta persona atbilstoši Dizainparaugu likumā norādītajam var iesniegt iebildumus pret dizainparauga reģistrāciju. Visbiežāk izmantotie pamatojumi dizainparauga reģistrācijas atzīšanai par spēkā neesošu ir novitātes un individuālā rakstura trūkums vai fakts, ka dizainparaugā ir tikusi izmantota pazīstama preču zīme. Iebildumus izskata Patentu valdes Apelācijas padome. Ja iebildums ir pamatots, Apelācijas padome to apmierina un dizainparauga reģistrācija tiek atzīta par spēkā neesošu. Veiktie maksājumi šādā gadījumā netiek atmaksāti.

Pēc iebilduma termiņa beigām dizainparauga reģistrāciju ir iespējams apstrīdēt tiesā (Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa).

D 15 499; sērkoņņu kārbas apvalks; Eudards KUDIŅŠ